

รายงานการวิจัย

พฤติกรรมการเลือกตั้ง ส.ว.ของคนจีน ไทยพุทธ และ
ไทยมุสลิมในอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

นิธิ อนันต์พงศ์

ดำรง สิงห์รัตน์

ถาวร ดำแดง

โรงเรียนสะเดา “ขรรค์ชัยกัมพลานนท์อนุสรณ์”

รายงานการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
โครงการวิจัยเรื่อง โครงสร้างและพลวัตวัฒนธรรมภาคใต้กับการพัฒนา
ของเมธีวิจัยอาวุโส ศาสตราจารย์สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์
โดยการสนับสนุนของ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ตุลาคม 2543

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้ง ส.ว.ของคนจีน ไทยพุทธ และ ไทยมุสลิมในอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เป็นการศึกษาภูมิหลังความเป็นมาของคนทั้ง 3 กลุ่ม ศึกษาวิถีคิดและพฤติกรรมในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งเป็นการเลือกตั้งครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 การศึกษาวิจัยได้ใช้วิธีการเชิงบรรยายด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ วิเคราะห์เอกสาร และเสนอรายงานแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า อำเภอสะเดาเป็นอำเภอที่มีลักษณะแตกต่างจากอำเภออื่น ๆ ของจังหวัดสงขลา ในประเด็นสำคัญคือการมีประชากรจากหลายกลุ่มหลายถิ่นทยอยย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐาน โดยมีกลุ่มชนใหญ่ ๆ 3 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มคนจีน ไทยพุทธ และไทยมุสลิม ซึ่งกลุ่มชนเหล่านี้ต่างมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันอย่างปรองดอง แต่ในวิถีคิดและพฤติกรรมการเลือกตั้งจะมีอัตลักษณ์สำคัญของแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน

ประเด็นความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ ส.ว.พบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของ ส.ว. ทำให้การตัดสินใจเลือกบุคคลขาดการพิจารณาไตร่ตรองที่ถูกต้อง

ในด้านแรงจูงใจให้เกิดการตัดสินใจเลือกบุคคลเป็นผู้แทนของตนนั้น ผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญในการพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัคร แต่มักให้ความสำคัญกับแรงจูงใจที่ตอบสนองระบบอุปถัมภ์ เช่น เลือกเพื่อตอบแทนคุณ เลือกผู้สมัครที่เป็นกลุ่มพวกเดียวกัน

ด้านพฤติกรรมการเลือกตั้งของบุคคล 4 กลุ่ม พบว่า (1) ผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีพฤติกรรมการแนะนำตัวหลายรูปแบบ บางพฤติกรรมกระทำการเอาเปรียบผู้สมัครคนอื่นและเข้าข่ายกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง (2) กรรมการจัดการเลือกตั้ง ไม่สามารถควบคุมการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งของผู้สมัครในบางเรื่องได้ เช่น การพิมพ์แผ่นประกาศเกินจำนวน แต่ในการสอดส่องดูแลพฤติการณ์ทุจริตการเลือกตั้งดำเนินการได้ในระดับที่น่าพอใจ (3) ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีอัตลักษณ์สำคัญของแต่ละกลุ่ม ดังนี้ กลุ่มคนจีน เลือกผู้สมัครที่อยู่ในภูมิภาคและเชื้อสายเดียวกัน กลุ่มไทยพุทธ เลือกเพื่อตอบแทนคุณ กลุ่มไทยมุสลิม เลือกกลุ่มพวกเดียวกัน ด้วยเหตุผลความต้องการตัวแทนทางการเมืองและด้วยความเชื่อในคำสอนของศาสนา โดยคนทั้ง 3 กลุ่ม มีพฤติกรรมการเลือกตั้งที่มีลักษณะร่วมกัน คือ มักเลือกผู้สมัครที่เป็นกลุ่มพวกเดียวกันโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ และพฤติกรรมการซื้อสิทธิ์ขายเสียงยังคงได้รับการสนองตอบจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนหนึ่ง

(4) บุคคลที่อยู่นอกเขตการเลือกตั้งซึ่งเข้าไปมีบทบาทในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ผู้ให้การสนับสนุนด้านการเงิน และผู้ให้การสนับสนุนด้านการแนะนำตัว จากพฤติการณ์ในพื้นที่พบว่ามีการใช้จ่ายเงินเพื่อสร้างคะแนนนิยมและมีการจัดทีมงานเพื่อช่วยผู้สมัครแนะนำตัวในรูปแบบต่าง ๆ

การศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้ง ส.ว.ตามขอบเขตการวิจัยนี้ พบว่ามีพฤติกรรมหลายด้านที่ไม่สนองเจตนารมณ์ของการปฏิรูปทางการเมือง บางพฤติกรรมทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้สมัคร บางพฤติกรรมเป็นความเชื่อในคำสอนของศาสนาที่ต้องมีการอธิบายปรับเปลี่ยนความเข้าใจ บางพฤติกรรมสนองตอบความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์จนอาจทำให้ผลการเลือกตั้งไปในทิศทางที่ไม่พึงประสงค์ พฤติกรรมการเลือกตั้งเหล่านี้ควรได้รับการปรับเปลี่ยนแก้ไขให้เหมาะสมจากความร่วมมือของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยน่าจะมีการศึกษาเพิ่มเติมว่า จะทำอย่างไรให้สังคมชนบทมีพฤติกรรมการเลือกตั้งที่พึงประสงค์, การนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งเอื้อให้มีพฤติกรรมการซื้อสิทธิขายเสียงหรือไม่ และการไม่ให้ผู้สมัคร ส.ว.หาเสียงมีผลดีผลเสียอย่างไร

ABSTRACT

This research entitled *The Behaviors of Chinese descendants, Buddhists, and Moslems among the citizens of Sadao District, Songkhla Province, concerning the election of senators* was a study the historical background of the three groups of people and their ways of thinking and behaviors the election of senators, which was the first of its kind by the Constitution of the Kingdom of Thailand of B.E. 2540 (1997 A.D.) The research was conducted by way of narration through observation, interview, and documentary analysis, and reported in the form of analytical description.

It was found in the study that Sadao District differed in characteristics from the other districts of Songkhla, principally in its settlement by a population of various groups and places of origin with three dominant groups, namely, those of Chinese descent, Buddhists, and Moslems, all of whom interacted accommodatingly. Their ways of thinking and behaviors concerning the election of senators, however, followed the characteristics of their own groups' identities.

With respect to the understanding of the role and function of the senator, it was found that most voters did not possess such understanding, causing them to make decisions about candidates without adequate pertinent deliberations.

Regarding the incentive toward a decision to choose a candidate, most voters did not realize the importance of weighing the qualifications of candidates, but rather stressed the incentive in response to a patronage value, such as casting a vote to reciprocate a favor done, or voting for a candidate from one's own in-group.

On the election behaviors of individuals of four denominations, it was found that (1) **election candidates** showed various forms of behavior in presenting themselves to the public, some of the forms taking an unfair advantage of other candidates and pointing to violations of the election law, (2) **election committee members** could not control some cases of violation of the election law by candidates, such as the printing of more copies of posters than the number allowed, although their preventive monitoring against election irregularities was at satisfactory level, (3) **voters** demonstrated identities characteristic of their own groups : those of Chinese descent voted for candidates of the same domicile and ethnic origin, **Buddhists** voted to pay

back a favor, Moslems voted for candidates of their own kind out of their desire for political spokesmen for their group and in compliance with their religious beliefs. The three groups shared similar behaviors regarding their preference for candidates from their own groups on the basis of patronage relationships, and regarding vote-buying among some voters, (4) people outside election precincts who play certain roles in the precincts consisted of financial sponsors and candidate-presentation promoters. Behavior-wise, it was found that money played a role in winning popularity and that task forces were organized to assist candidates in their public presentations.

It was found from this study that various aspects of the behaviors did not fulfill the intent of political reform. Some of the behaviors caused unfair advantages and disadvantages among candidates. Some involved mistaken religious beliefs that needed straightening out. And some responded to patronage relationships that led to undesirable results. Such behaviors should duly be altered with the cooperation of the people and concerned agencies, with further studies made on what to do to effect desirable election behaviors in rural communities, on whether vote-counting on the spot lends itself to vote-buying, and on how positive or negative the prevention of senatorial candidates from conducting popularity campaigns turns out to be.